



## Pressiteade

Luxembourg, 28. september 2021

# ELi poliitika ei suuda ära hoida põllumajandustootjate liigset veekasutust

Euroopa Kontrollikoja täna avaldatud eriaruande kohaselt ei suuda ELi poliitikameetmed tagada, et põllumajandustootjad kasutaksid vett säästvalt. Põllumajanduse mõju veevarudele on vaieldamatult väga suur. Põllumajandustootjatele kehtib aga ELi veepoliitikas liiga palju erandeid, mis takistavad jõupingutusi vee mõistliku kasutamise tagamiseks. ELi põllumajanduspoliitika edendab ja liiga sageli ka toetab pigem suuremat kui tõhusamat veekasutust.

Põllumajandustootjad on ühed peamised magevee kasutajad: põllumajanduse arvele langeb veerand ELi veevõtust. Põllumajandustegevus mõjutab nii vee kvaliteeti (nt väetistest või pestitsiididest tuleneva reostuse kaudu) kui ka kvantiteeti. ELi praegune veemajanduse käsitusviis põhineb 2000. aasta veepoliitika raamdirektiivil, millega kehtestati säästva veekasutuse põhimõtted. Selles seati eesmärk saavutada kõigi ELi veekogude hea kvantitatiivne seisund. Ka ühisel põllumajanduspoliitikal (ÜPP) on vee säästvas kasutamises oluline osa. See pakub vahendeid, mis võivad aidata vähendada survet veevarudele, näiteks toetuste sidumine keskkonnasäästlikumate tavadega ja tõhusama niisutustaristu rahastamine.

*„Vesi on piiratud ressurss ja ELi põllumajanduse tulevik sõltub suuresti sellest, kui tõhusalt ja säästlikult põllumajandustootjad seda kasutavad,“ ütles auditi eest vastutav Euroopa Kontrollikoja liige Joëlle Elvinger. „Siiani ei ole ELi poliitika aidanud piisavalt vähendada põllumajanduse mõju veevarudele“.*

Veepoliitika raamdirektiiviga on ette nähtud kaitsemeetmed vee mittesäästva kasutamise vastu. Liikmesriigid teevad aga põllumajandusele vee kasutamiseks arvukalt erandeid. Audiitorid leidsid, et selliseid erandeid tehakse põllumajandustootjatele kergekäeliselt, seda ka veepuuduse all kannatavates piirkondades. Samas kohaldavad mõned riiklikud ametiasutused

*Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja eriaruande põhisõnumid. Eriaruanne on tervikuna kättesaadav veebisaidil [eca.europa.eu](http://eca.europa.eu).*

## ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: [press@eca.europa.eu](mailto:press@eca.europa.eu) @EUAuditors [eca.europa.eu](http://eca.europa.eu)

tuvastatud ebaseadusliku veekasutuse korral harva sanktsioone. Veepoliitika raamdirektiivi kohaselt peavad liikmesriigid ühtlasi järgima põhimõtet, et saastaja maksab. Kuid vee kasutamine põllumajanduses on endiselt odavam kui mujal ning paljud liikmesriigid ei järgi põllumajanduse veevarustusteenuste puhul ikka veel teistes sektorites rakendatavat põhimõtet, mille kohaselt hind peab katma kulud. Audiitorid märgivad, et sageli ei esitata põllumajandustootjatele arveid nende kasutatava vee tegeliku mahu eest.

ÜPP raames ei sõltu ELi toetus põllumajandustootjatele enamasti tõhusa veekasutuse edendamise kohustuste täitmisest. Mõne toetusega toetatakse veemahukaid põllukultuure, nagu riis, pähklid, puu- ja köögivili, ilma geograafiliste piiranguteta, st ka veepuuduse all kannatavates piirkondades. Audiitorid nendivad, et ÜPP nõuetele vastavuse mehhanismil (st teatavatest keskkonnakohustustest sõltuvatel maksetel) ei ole peaaegu mingit mõju. Nõudeid ei kohaldata kõigi põllumajandustootjate suhtes ning liikmesriigid ei tee piisaval arvul nõuetekohaseid kontrolle, et vee mittesäästvat kasutamist pärssida.

Lisaks otsetoetustele rahastatakse ÜPPst ka põllumajandustootjate investeeringuid ja põllumajandustavasid, näiteks vee säilitamise meetmeid. Need võivad veekasutusele positiivset mõju avaldada. Kuid põllumajandustootjad kasutavad seda võimalust harva ja ka maaelu arengu programmid toetavad harva vee taaskasutuse taristut. Olemasolevate niisutussüsteemide moderniseerimine ei too samuti alati kaasa vee kokkuhoidu, kuna säästetud vesi võidakse suunata rohkem vett nõudvatele põllukultuuridele või laiema ala niisutamiseks. Samamoodi suurendab uue taristu paigaldamine, mis laiendab niisutatavat ala, tõenäoliselt survet mageveevarudele. Kokkuvõttes on EL audiitorite hinnangul vaieldamatult rahastanud põllumajandusettevõtteid ja projekte, mis ei ole kooskõlas säästva veekasutuse eesmärgiga.

### Selgitav taustteave

Eriaruanne nr 20/2021: „Säästev veekasutus põllumajanduses: ÜPP vahenditega edendatakse tõenäolisemalt pigem suuremat kui tõhusamat veekasutust” on kättesaadav kontrollikoja veebisaidil ([eca.europa.eu](http://eca.europa.eu)) ELi 23 keeles.

Sarnastel teemadel avaldas kontrollikoda hiljuti aruanded [põllumajanduse ja kliimamuutuste](#), [põllumajandusmaa elurikkuse](#), [pestitsiidide kasutamise](#) ja [põhimõtte „saastaja maksab” kohta](#). Oktoobri alguses ilmub aruanne ELi metsade elurikkuse kohta.

Kontrollikoda tutvustab oma eriaruandeid Euroopa Parlamendile ja Euroopa Liidu Nõukogule ning teistele huvitatud pooltele, nagu liikmesriikide parlamendid, ettevõtlusringkondade sidusrühmad ja kodanikuühiskonna esindajad. Valdav osa aruannetes esitatud soovitustest viiakse ka ellu.

### Pressikontakt

Kontrollikoja pressibüroo: [press@eca.europa.eu](mailto:press@eca.europa.eu)

- Vincent Bourgeois – e-post: [vincent.bourgeois@eca.europa.eu](mailto:vincent.bourgeois@eca.europa.eu) – mobiil: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti – e-post: [claudia.spiti@eca.europa.eu](mailto:claudia.spiti@eca.europa.eu), mobiil: (+352) 691 553 547